

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., a Mgr. Petra Pospíšila v právní věci žalobkyně **K. T.**, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, za účasti osoby zúčastněné na řízení URTENA, SE, se sídlem Hradec Králové, Zemědělská 1139, IČ 24177261, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 5. 2013, č.j. 14850/13/5000-14503-706611,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci a obsah správních rozhodnutí

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Finančního úřadu v Ivančicích ze dne 17.10.2012, č.j. 58949/12/294970704118, o zřízení zástavního práva.

[2] Správce daně zřídil prvostupňovým rozhodnutím dle § 170 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), s použitím § 152 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“), zástavní právo k nemovitostem ve vlastnictví žalobkyně, zapsaných na LV č. 337 pro obec Biskoupky, k.ú. Biskoupky na Moravě, u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, a to pozemku p.č. 48 o výměře 541 m² (zastavěná plocha a nádvoří) a rodinného domu č.p. 33 umístěného na této parcele. Zástavní právo k nemovitostem bylo zřízeno za účelem zajištění daňových pohledávek v celkové výši 14 929 171,27 Kč a jejich příslušenství dle § 155 odst. 1 OZ váznoucích za žalobkyni. Konkrétně šlo o nedoplatky uvedené pro přehlednost v tabulce 1 napadeného rozhodnutí.

[3] Konkrétně se jednalo o splatné daňové nedoplatky na DPH za 4. čtvrtletí 2007, duben a červenec 2008, květen až červenec 2009, leden až únor 2010, květen 2010, říjen až prosinec 2010, 3. a 4. čtvrtletí 2011, 1. a 2. čtvrtletí 2012 apod. Dále šlo o pokutu za opožděné tvrzení daně – DPH za 4. čtvrtletí 2011 a za opožděné podání daňového přiznání (dále též „DAP“) k dani z příjmů fyzických osob za r. 2008.

[4] Proti rozhodnutí o zřízení zástavního práva podala žalobkyně odvolání s tím, že nemovitosti nejsou s účinností od 17.12.2011 v jejím vlastnictví, což dokládala rozhodčím nálezem č. 1/20011 rozhodce Ing. Z. N. ze dne 24.9.2012 (právní moc 26.9.2012), který určil, že od 17.12.2011 jsou nemovitosti ve vlastnictví společnosti URTENA, SE, se sídlem v Hradci Králové. Vlastnické právo k nemovitostem bylo předmětem záznamového řízení u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, katastrální pracoviště Brno-venkov, pod č.j. Z-30917/2012. Proto zástavní právo nemohlo být dle žalobkyně zřízeno. Nebyla také splněna podmínka splatné daně na základě vykonatelného rozhodnutí, neboť vykonatelnost rozhodnutí byla odložena usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 15.10.2012 po podání správní žaloby.

[5] Žalovaný označil za irelevantní odvolací námitky a odvolání zamítl. Ze spisového materiálu ověřil, že pohledávka v celkové výši 14 929 171,27 Kč a jejich příslušenství, zajištěná zástavním právem, je tvořena neuhrazenými daňovými povinnostmi. Zástavní právo slouží k zajištění pohledávky a jejího příslušenství v případě prodlení dlužníka s plněním jeho závazku, kdy následně se může domáhat uspokojení své pohledávky ze zástavy. Dle § 170 daňového řádu je jediným předpokladem pro zřízení zástavního práva existence daňové pohledávky. V této věci byly také zajištěny existující daňové pohledávky v celkové výši 14 929 171,27 Kč a jejich příslušenství, které správce daně eviduje za žalobkyni, přičemž jejich platební povinnost byla žalobkyni stanovena konkrétními rozhodnutími uvedenými v tabulce 1, jenž je součástí rozhodnutí. Žalovaný ověřil zákonnost postupu správce daně a zjistil, že bylo zřízeno zástavní právo k zajištění daňové pohledávky a jejího příslušenství, které byly v době vydání napadeného rozhodnutí evidovány na osobním daňovém účtu žalobkyně.

[6] Zástavní právo dle § 170 odst. 4 daňového řádu vzniká k nemovitosti, evidované v katastru nemovitostí, doručením rozhodnutí o zřízení zástavního práva příslušnému katastrálnímu úřadu. Jde-li o nemovitost, podléhající evidenci v katastru nemovitostí dle § 2 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o katastru nemovitostí“), zapisuje se vzniklé zástavní právo do katastru nemovitostí

záznamem dle § 7 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zápisech práv k nemovitostem“). Zástavní právo v předmětné věci vzniklo doručením rozhodnutí správce daně příslušnému katastrálnímu úřadu dne 17.10.2012, přitom k tomuto datu byla žalobkyně uvedena v části A výpisu z katastru nemovitostí jako vlastník předmětných nemovitostí. V posuzované věci tedy vzniklo zástavní právo doručením rozhodnutí o zřízení zástavního práva katastrálnímu úřadu a jednoznačně zatěžuje nemovitosti dosud ve vlastnictví žalobkyně. Žalobkyní navrhovaný postup dle § 170 odst. 3 daňového řádu, kdy se zřizuje zástavní právo k majetku vlastníka, odlišného od daňového subjektu (žalobkyně), jehož nedoplatek je zajišťován, není možný. Společnost URTENA, SE, nebyla ke dni doručení rozhodnutí o zřízení zástavního práva katastrálnímu úřadu (17.10.2012) vlastníkem předmětných nemovitostí. K převodu vlastnictví mezi žalobkyní a uvedenou společností nedošlo ani po tomto datu, do ukončení řízení o odvolání.

[7] K další odvolací námitce, že zástavním právem lze zajistit pouze neuhrazené daňové povinnosti, a že u nesplatných daňových povinností rovněž nejsou splněny podmínky, žalovaný uvádí, že zástavní právo lze zřídit rozhodnutím správce daně k majetku daňového subjektu k zajištění jím neuhrazené daně za podmínek stanovených občanským zákoníkem, nestanoví-li tento zákon jinak. Zástavní právo zřizované rozhodnutím správce daně existenci vykonatelné pohledávky nutně nepředpokládá. Stačí, pokud daňová pohledávka již reálně existuje, a její existence je založena právně účinným rozhodnutím správce daně (§ 101 odst. 1 daňového řádu). Je nezbytné, aby správce daně daňovou povinnost platebním výměrem nejen vyměřil, ale aby platební výměr rovněž daňovému subjektu řádně doručil. Není však třeba, aby marně uplynula lhůta, v níž má být daň zaplacená, a aby se platební výměr stal vykonatelným. Dle § 155 odst. 3 OZ lze zástavním právem zajistit nejen pohledávku dosud nesplatnou, ale i pohledávku, jejíž vnik je závislý na splnění podmínky, a stejně i pohledávku, která má vzniknout až v budoucnu. Správce daně může svým rozhodnutím zajistit zaplacení daně i tehdy, kdy povolí posečkání úhrady daně nebo rozložení její úhrady na splátky. Bezprostředně po předání dodatečného platebního výměru, kterým daňovému subjektu správce daně uloží daňovou povinnost (např. zjištěnou při daňové kontrole), a tedy po vzniku daňové pohledávky, může tuto pohledávku rozhodnutím o zřízení zástavního práva zajistit. K realizaci zástavy však lze přistoupit až poté, kdy dluh nebyl řádně a včas splněn. Žalovaný tak odmítl námitky žalobkyně, že lze zřídit zástavní právo jen u daně splatné, a protože to nebylo v dané věci splněno, nemělo dojít k zajištění daňových povinností. Žalovaný má za to, že pokud by chtěl zákonodárce omezit možnost zajištění daňových pohledávek pouze na splatné daňové pohledávky, použil by legislativní zkratku „nedoplatek“ dle § 153 daňového řádu.

[8] Žalovaný dále odmítl námitku nedůvodně odlišného postupu v řízení před správcem daně. Pokud šlo o jiné rozhodnutí Finančního úřadu v Ivančicích ze dne 17.10.2012, č.j. 58948/12/294970704118, o zřízení zástavního práva, pak v tomto nešlo o stejný průběh řízení. Zástavní právo bylo zřizováno k nemovitostem zapsaným na LV č. 688 pro obec Budislav, k.ú. Budislav u Litomyšle, u Katastrálního úřadu pro Pardubický kraj, katastrální pracoviště Svitavy, přičemž ke dni doručení rozhodnutí katastrálnímu úřadu dne 17.10.2012, nebyly již předmětné nemovitosti (předmět zástavy) ve vlastnictví žalobkyně, což se v nyní posuzované věci nestalo. Na podkladě zcela jiných skutečností proto bylo původní rozhodnutí

o zřízení zástavního práva č.j. 58948/12/294970704118 zrušeno pozdějším rozhodnutím téhož správce daně dne 5.12.2012, č.j. 65087/12/294970704118. Obdobná situace však nenastala v nyní posuzované věci.

[9] Pokud žalobkyně tvrdila, že změnu vlastnictví prokázala rozhodčím nálezem, pak k tomu žalovaný uvedl, že žalobkyně nedoložila požadovanou dohodu se společností URTENA, SE, rozhodčí nález nehodnotil, a jediným rozhodujícím pro posuzovanou věc bylo, že změna vlastnictví na základě rozhodčího nálezu nebyla příslušným katastrálním úřadem provedena. Rozhodnutí o zřízení zástavního práva dle § 170 daňového řádu tak bylo vydáno v souladu se zákonem.

II. Shrnutí žalobních bodů

[10] Žalobkyně se včas podanou žalobou domáhala zrušení správních rozhodnutí v obou stupních. Přitom uvedla, že je adresátem napadeného rozhodnutí, avšak nemovitosti rozhodnutím postižené již nejsou jejím vlastnictvím. Na základě pravomocného opravného rozhodčího nálezu č. 1/2011 vydaného rozhodcem Ing. Z. N. dne 24.9.2012 (právní moc 26.9.2012) se vlastníkem nemovitostí, k nimž bylo zřízeno zástavní právo rozhodnutím správce daně, stala s účinností od 17.12.2011 společnost URTENA, SE. Nezákonně zapsané zástavní právo na nemovitostech v jejím vlastnictví uvedenou společnost krátí na majetkových právech. Jelikož společnost URTENA, SE, není adresátem napadeného rozhodnutí, nesvědčí ji žalobní legitimace.

[11] Žalobkyně zdůraznila, že od 17.12.2011 již není vlastníkem zástavním právem zatížených nemovitostí, neboť k tomuto datu se jí stala na základě rozhodčího nálezu společnost URTENA, SE, přičemž žalovaný nezpochybnil existenci pravomocného rozhodčího nálezu. K nabytí vlastnictví společnosti URTENA, SE, došlo dle § 132 odst. 1, 2 OZ, a proto se nepoužije § 133 odst. 2 OZ, podle něhož se nabývá vlastnictví vkladem do katastru nemovitostí. Nedošlo totiž k převodu, ale k přechodu vlastnictví. Je tak lichá argumentace žalovaného, že „k převodu vlastnictví nedošlo ani po datu rozhodnutí správce daně, do ukončení řízení o odvolání“. Pokud žalovaný argumentoval, že nehodnotil rozhodčí nález, pak nejde o argumentaci správnou.

[12] Katastrální úřad v záznamovém řízení neprovádí změnu vlastnictví, nýbrž jen eviduje právní stav, což nemá hmotněprávní účinky. Pokud záznam vlastnictví katastrální úřad dosud neprovedl, pak to nemůže jít k tíži žalobkyně. Záznamové řízení má pouze evidenční úlohu, na což žalobkyně poukazovala i v odvolání. Pokud správce daně vyhověl odvolání žalobkyně v jiné věci, týkající se zástavního práva k nemovitostem v k.ú. Budislav u Litomyšle (rozhodnutí o zřízení zástavního práva č.j. 58948/12/294970704118), a rozhodnutí o zřízení zástavního práva zrušil, pak jen proto, že v uvedeném případě již katastrální úřad záznam vlastnictví podle téhož rozhodčího nálezu provedl. Přitom dle žalobkyně je skutkový stav vlastnických práv k nemovitostem v obou případech totožný, což žalovaný mylně zaměňuje se stavem evidenčním. Že stav zápisu v katastru nemovitostí nemusí vždy odpovídat stavu skutečnému, zmiňuje i Ústavní soud v nálezu ze dne 1.8.2006, sp. zn. II. ÚS 349/2003 (pokud zápis v katastru nemovitostí neodpovídá skutečnosti, má tato převahu nad katastrem). Správní

orgán má povinnost řídit se stavem skutečným, pokud je odlišný od stavu právního (zde od stavu zápisu v katastru nemovitostí), zvláště v situaci, je-li mu tento skutečný stav znám.

[13] Žalovaný se nevypořádal v souladu s právními předpisy s odvolací námitkou žalobkyně, týkající se splnění podmínek vzniku žalobou napadeného zástavního práva. Daňový řád, jako procesní předpis, přesahuje u věcných práv i do oblasti hmotněprávní, a je tak třeba posoudit otázku vzniku zástavního práva z hlediska daňového řádu i OZ. V tabulce 1 napadeného rozhodnutí správce daně byly uvedeny jednotlivé nedoplatky pod položkami č. 001-028. Podle žalobkyně sám žalovaný připustil, že u některých daňových pohledávek uvedených v tabulce 1 (položky 010, 013, 019 až 027) byly pravomocnými rozhodnutími soudů odloženy ve smyslu § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), a tak byla uvedená rozhodnutí správce daně neúčinná. Přitom existence daňových pohledávek je založena právně účinným rozhodnutím správce daně (§ 101 odst. 1 daňového řádu), avšak tato podmínka není v souzené věci splněna. Podle § 170 odst. 1 daňového řádu může správce daně zřídit zástavní právo k majetku daňového subjektu k zajištění jím neuhrazené daně. Z této dikce zákona však nelze dovodit, že by správce daně byl oprávněn zřídit zástavní právo na zajištění daně, k jejíž úhradě by mělo dojít někdy v budoucnu. Daňový řád má povahu *lex specialis*, a nelze tak použít § 155 odst. 3 OZ. Pokud by zákonodárce měl v úmyslu rozšířit institut zástavního práva dle § 170 odst. 1 daňového řádu i na pohledávky v budoucnu vzniklé, musel by tak učinit výslovně v textu zákona. Takové podmínky v zákoně nejsou vyjmenovány, a proto výklad přijatý žalovaným v napadeném rozhodnutí nepřipustně rozšiřuje podmínky vzniku zástavního práva, což je u veřejnoprávního předpisu nepřipustné.

[14] Žalobkyně dále upozornila na rozhodnutí správce daně (poznámka soudu: zřejmě měla na mysli rozhodnutí žalovaného), v němž bylo uvedeno, že zástavním právem zajišťuje pohledávky v celkové výši 14 929 171,27 Kč a jejich příslušenství, „konkrétně se jedná o nedoplatky uvedené pro přehlednost v tabulce 1“. Podle žalobkyně z toho plyne, že nejde o pohledávky, které by měly v budoucnu vzniknout. Správní orgány musí vyjadřovat svoji vůli nezpochybnitelným způsobem. Pokud jsou předmětem zajištění nedoplatky na dani, pak z tohoto slovního spojení nevyplývá, že by zástavním právem měly být zajištěny daňové závazky, které žalobkyni teprve vzniknou. Není tak splněna podmínka zřízení zástavního práva dle § 155 odst. 3 OZ (lze zástavním právem zajistit i pohledávku dosud nesplatnou, pohledávku, jejíž vznik je závislý na splnění podmínky, i pohledávku, která má vzniknout v budoucnu). Napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Zřízením zástavního práva k pohledávkám zřízeným neúčinným rozhodnutím správce daně pro přiznání odkladného účinku žalobě (dle § 73 s.ř.s.), obešel žalovaný zákon a jeho postup nezasluhuje právní ochrany.

[15] V případě pohledávky pod položkou 015 tabulky 1 rozhodnutí žalovaného nebylo ukončeno daňové řízení směřující k jejímu vyměření, a neexistuje tak rozhodnutí správce daně, kterým by byla daňová pohledávka vyměřena. V případě pohledávek pod položkami 001, 002 a 021 rovněž nebyla splněna základní podmínka vzniku zástavního práva, tedy existence pohledávky, neboť je žalobkyně v plném rozsahu uhradila. Žalovaný se však s touto námitkou v napadeném rozhodnutí nevypořádal.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[16] Ve vyjádření k žalobě žalovaný především odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí s tím, že na důvodech v něm uvedených trvá. K uplatněným žalobním námitkám uvedl, že existenci rozhodčího nálezů, kterým žalobkyně namítá přechod vlastnictví předmětných nemovitostí na jiný subjekt, nepochybně, pouze má za to, že nelze vyloučit, že na jeho základě k přechodu vlastnictví předmětných nemovitostí nedošlo. Přitom se opírá o zjištění příslušného katastrálního úřadu, který změnu vlastnictví na základě tohoto rozhodčího nálezů neprovedl. Žalovaný vyzval žalobkyni výzvou ze dne 18.1.2013, č.j. 621/13/5000-14503-706611, k předložení důkazních prostředků, které by prokázaly její tvrzení v odvolání, a to dohody ze dne 7.12.2011, kterou měla uzavřít se společností URTENA, SE. Žalobkyně dohodu nepředložila, jen sdělila, že správce daně je rozhodčím nálezem vázán a nepřísluší mu jeho přezkum. Žalovaný rozhodčí nález nehodnotil, za rozhodující vzal v této věci skutečnost, že katastrálním úřadem nebyla změna vlastnictví na základě rozhodčího nálezů č. 1/2011 ze dne 24.9.2012 provedena. Důvod žalovanému není znám, avšak lze předpokládat, že buď dohoda mezi žalobkyní a společností URTENA, SE, ze dne 7.12.2011, nebo předmětný rozhodčí nález, vykazovaly vadu, pro kterou nebylo možno změnu provést. Bude-li změna vlastnictví v katastru nemovitostí provedena, tak jak žalobkyně uvedla, správce daně bez dalšího postupem dle § 170 odst. 5 daňového řádu zástavní právo zruší. Za současného stavu bylo rozhodnutí o zřízení zástavního práva vydáno v souladu se zákonem.

[17] Argumentaci žalobkyně nálezem Ústavního soudu ze dne 1.8.2006, sp. zn. II. ÚS 349/2003, žalovaný nepochybně, avšak uvádí, že je především v zájmu žalobkyně, aby zápis v katastru nemovitostí byl v souladu se skutečností. Nebyl-li záznam změny vlastnictví na podkladě rozhodčího nálezů proveden, nemůže to být přičítáno k tíži žalovaného.

[18] Argumentuje-li žalobkyně tím, že rozhodnutí o zřízení zástavního práva v jiné věci pod č.j. 58948/42/294970704118, bylo zrušeno, na rozdíl od nyní posuzovaného případu, pak dle žalovaného nejde o dva totožné případy. Nelze také vyloučit, že namítaný rozhodčí nález mohl vykazovat vadu pouze u nemovitostí, které byly zatíženy nyní posuzovaným zástavním právem (rozhodnutí č.j. 58949/42/294970704118).

[19] Odložením vykonatelnosti rozhodnutí se daňová rozhodnutí nestanou neúčinnými, jak tvrdila žalobkyně, pouze je odložena splatnost předmětných pohledávek, tedy správce daně nemůže přistoupit k jejich vymáhání, avšak jejich zajištění zástavním právem je možné. Argumentaci žalobkyně odkazující na § 73 odst. 3 s.ř.s. (přiznání odkladného účinku žalobě) proto žalovaný odmítl. Nelze zaměňovat účinky napadeného rozhodnutí dle s.ř.s. a účinnost rozhodnutí dle § 101 odst. 5 daňového řádu, o němž platí, že vůči příjemci je rozhodnutí účinné okamžikem jeho oznámení.

[20] Žalovaný též odmítl výtku, že zřízení zástavního práva k pohledávkám pod položkami 001, 002, 015 a 021 postrádá hmotněprávní podklad. Pohledávka pod položkou 015 byla vyměřena platebním výměrem správce daně ze dne 16.4.2012, č.j. 25570/12/294971701226, šlo tedy o existentní pohledávku, a bylo tak možné k jejímu zajištění zřídit zástavní právo. Pohledávky pod položkami 001, 002 a 021 nebyly v době vydání rozhodnutí o zřízení zástavního práva žalobkyní uhrazeny. K jejich zajištění tak bylo zřízeno zástavní právo po právu. Vedle toho žalovaný zdůraznil, že zástavním právem byly zajištěny neuhrazené daně

žalobkyně evidované správcem daně ke dni 17.10.2012 ve výši 14 929 171,27 Kč, dle § 155 odst. 1 OZ se zástavní právo vztahuje i na příslušenství zajištěné pohledávky. Žalovaný dále připomněl § 170 odst. 1 písm. a) OZ, podle kterého zástavní právo zaniká přímo ze zákona zánikem zajištěné pohledávky, pokud tedy je pohledávka uhrazena včetně příslušenství, a nedojde-li k zániku pohledávky z jiného důvodu (zrušení rozhodnutí), pak správce daně osvědčí zánik zástavního práva.

[21] Žalovaný rovněž odmítl tvrzení žalobkyně, že se nevypořádal s její námitkou o tom, že některé daňové povinnosti byly žalobkyní uhrazeny, resp. byly vymoženy exekučním příkazem (Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj, Územní pracoviště Ivančice, č.j. 180761/13/3012-05700-40041181), neboť žalovaný ověřil, že správce daně zřídil zástavní právo k zajištění daňové pohledávky, kterou v době vydání rozhodnutí o odvolání evidoval na osobním daňovém účtu žalobkyně. Pokud po dni vydání a doručení prvostupňového rozhodnutí správce daně o zřízení zástavního práva, tedy po dni vzniku zástavního práva, byla pohledávka částečně uhrazena (vymožena), nemá to vliv na zákonnost předmětného rozhodnutí.

[22] Oprávnění správce daně rozhodnutím zřídít zástavní právo k zajištění daňové pohledávky a jejího příslušenství vyplývá z § 170 daňového řádu ve spojení s § 152 a násl. OZ. Ve smyslu § 170 daňového řádu je jediným zákonným předpokladem pro zřízení zástavního práva existence daňové pohledávky. V daném případě byly zástavním právem zajištěny existující daňové pohledávky v celkové výši 14 929 171,27 Kč (evidované správcem daně na osobním daňovém účtu žalobkyně ke dni vydání rozhodnutí, tj. k 17.10.2013) a jejich příslušenství. Jelikož rozhodnutí v obou stupních nevykazují znaky nezákonnosti, žalovaný soud navrhl, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Replika a další podání žalobkyně

[23] V replice podané u zdejšího soudu dne 8.11.2013 žalobkyně reagovala na vyjádření žalovaného tak, že citovala zákonnou dikci § 2 odst. 1, 2, 3, § 3, § 7 odst. 1, 2 a § 8 odst. 1, 2 zákona o zápisech práv k nemovitostem, v nichž jsou upraveny podmínky vkladového a záznamového řízení. Žalobkyně dospěla k závěru, že žalovanému není znám rozdíl mezi řízením vkladovým a záznamovým. Žalobkyně dále citovala právní úpravu rozhodčího řízení, a to § 1 odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozhodčím řízení“). Žalobkyně z toho dovodila, že rozhodčí nález je postaven na roveň rozsudku soudu, a proto jeho výkon podléhá jen záznamovému řízení ve smyslu § 7 a 8 zákona o zápisech práv k nemovitostem. Katastrálnímu úřadu pak nepřísluší právo zkoumat obsah rozhodčího nálezu a dle § 8 odst. 1 cit. zák. zkoumá jen to, zda předložená listina je bez chyb v psaní nebo počtech a bez zřejmých nesprávností a dále, zda navazuje na dosavadní zápisy v katastru. Jelikož takto žalovaný nepostupoval, považuje žalobkyně jeho postup za nezákonný. Rovněž katastrální úřad postupoval v rozporu se zákonem, když záznam vlastnictví dle uvedeného rozhodčího nálezu neprovedl. Proto společnost URTENA, SE, podala dne 7.2.2013 správní žalobu na ochranu před nezákonným zásahem katastrálního úřadu, která je vedena u zdejšího soudu pod sp. zn. 30 A 15/2013. Žalobkyně dále nesouhlasila s tvrzením žalovaného v tom, že podkladem jiného rozhodnutí o zřízení zástavního práva (č.j. 58948/12/294970704118),

posléze správcem daně zrušeného, byly jiné okolnosti. Podle žalobkyně bylo jediným rozdílem to, že ve zmiňovaném odlišném případě již Katastrální úřad pro Pardubický kraj záznam vlastnictví na podkladě téhož rozhodčího nálezů provedl. Jinak šlo o totožný skutkový stav.

[24] Dne 15.11.2013 žalobkyně doplnila repliku tak, že byla-li odložena vykonatelnost daňových pohledávek rozhodnutími soudu, nejsou daňové pohledávky účinné a vykonatelné, a zástavní právo k nim nelze zřídit. Právní názor žalovaného je chybný. Připojila též odkaz na čl. „Zástavní právo coby zajišťovací instrument v proměnách času a v daňovém řádu“ (LIT 34521 CZ), z něhož plyne, že zástavní právo správce daně je založeno na úpravě OZ s odchylnou úpravou okamžiku vzniku zástavního práva. Zástavní právo dle § 72 ZSDP, ve znění účinném do 31.12.2010, bylo vznikem vázáno na vykonatelnost rozhodnutí.

[25] Podáním doručeným soudem dne 12.3.2014, žalobkyně doplnila žalobu (pozn. soudu: po uplynutí dvouměsíční lhůty k podání žaloby dle § 72 odst. 1 s.ř.s.). V podání upozornila, že od 1.1.2014 je účinným zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „nový OZ“), podle jehož přechodného ustanovení § 3030 se ustanovení hlavy I. použijí i na práva a povinnosti, která se posuzují podle dosavadních právních předpisů. Žalobkyně z § 13 nového OZ dovodila, že orgány veřejné moci (zde správce daně) jsou povinny ve věci vlastnictví nemovitostí rozhodnout stejně, jako o nich rozhodl rozhodce v rozhodčím řízení vedeném podle zákona o rozhodčím řízení. V takovém řízení rozhodl rozhodce Ing. Z. N. rozhodčím nálezem č. 1/2011 – opravný (právní moc ke dni 26.9.2012) tak, že blíže citované nemovitosti, původně vlastněné žalobkyní, jsou vlastnictvím společnosti URTENA, SE. Tvrdil-li žalovaný, že je možné, že na základě rozhodčího nálezů nedošlo k přechodu vlastnického práva, tak toto dle žalobkyně není přesvědčivým vysvětlením odchylky uvedené v § 13 nového OZ. Navíc rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 16.1.2014, č.j. 30 A 15/2013-56, bylo v mezidobí osvědčeno, že k přechodu vlastnického práva k nemovitostem došlo. V označeném soudním řízení se společnost URTENA, SE, domáhala rozhodnutí o tom, že žalovaný katastrální úřad je povinen zaznamenat vlastnické právo k blíže označeným nemovitostem v rozhodčím nálezě. Soud návrhu v plném rozsahu vyhověl a zavázal katastrální úřad, aby toto vlastnické právo zaznamenal.

[26] Podáním ze dne 11.9.2014 (pozn. soudu: po dvouměsíční lhůtě k podání žaloby dle § 72 odst. 1 s.ř.s.) žalobkyně svoji žalobu doplnila tak, že v mezidobí správci daně navrhla zrušení rozhodnutí o zřízení zástavního práva, což správce daně odmítl s tím, že vyčká rozhodnutí soudu. Žalobkyně dále uvedla, že dokládá aktuální výpis z katastru nemovitostí, kde na LV č. 337 pro k.ú. Biskoupky na Moravě, obec Biskoupky, je zapsán jako vlastník společnost URTENA, SE. V části E tohoto LV je jako nabývací titul uveden rozhodčí nález č. 1/2011, jehož právní moc nastala ke dni 26.9.2012, tedy před vydáním rozhodnutí správce daně o zřízení zástavního práva. Jelikož žalobkyně nebyla v době vydání napadeného rozhodnutí vlastníkem zástavy, bylo zástavní právo zřízeno v rozporu s § 170 odst. 1 daňového řádu.

V. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

[27] Podáním, doručeným soudem dne 1.8.2013, sdělila společnost URTENA, SE, prostřednictvím člena představenstva Ing. M. D., že bude v řízení uplatňovat práva osoby

zúčastněné na řízení. Plně se připojila ke všem návrhům, které žalobkyně uplatnila. Společnost URTENA, SE se stala vlastníkem specifikovaných nemovitostí na základě opravného rozhodčího nálezu č. 1/2011 ze dne 24.9.2012, vydaného Ing. Z. N. jako rozhodcem s účinností od 17.12.2011 (právní moc 26.9.2012). Postup žalovaného, který na těchto nemovitostech zřídil zástavní právo, ačkoliv mezi žalobkyní a společností URTENA, SE neexistoval žádný vztah, považuje za nezákonný. Zástavní právo snižuje hodnotu těchto nemovitostí. V souvislosti s neprovedením záznamu do katastru dle rozhodčího nálezu podala společnost URTENA, SE ke Krajskému soudu v Brně správní žalobu na ochranu před nezákonným zásahem katastrálního úřadu (sp. zn. 30 A 15/2013).

VI. Posouzení věci Krajským soudem v Brně

[28] Zdejší soud v souladu s § 51 odst. 1 s.r.s. bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí správce daně, včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.

[29] V daném případě žalobkyně napadá postup správce daně i žalovaného, kterým bylo dle § 170 odst. 1 daňového řádu zřízeno zástavní právo k zajištění žalobkyní neuhrazených daňových pohledávek v celkové vší 14 929 171,27 Kč a jejich příslušenství, a to k blíže označeným nemovitostem ve vlastnictví žalobkyně (příjemkyně rozhodnutí). Žalobkyně zřízení zástavního práva považuje za nezákonné, neboť jím zatížené nemovitosti již od 17.12.2011 nebyly v jejím vlastnictví. Přechod vlastnictví k tomuto datu na společnost URTENA, SE odůvodnila žalobkyně rozhodčím nálezem ze dne 24.9.2012 (v právní moci dne 26.9.2012).

[30] S ohledem na uplatnění této zásadní námitky žalobkyně se musel zdejší soud nejprve zabývat otázkou vlastnictví předmětných nemovitostí a relevancí rozhodčího nálezu. Dle § 170 odst. 1 daňového řádu lze rozhodnutím správce daně zřídit zástavní právo k majetku daňového subjektu k zajištění jím neuhrazené daně.

[31] Podle § 132 odst. 1 OZ lze vlastnictví věci nabýt kupní, darovací nebo jinou smlouvou, děděním, **rozhodnutím státního orgánu**, nebo na základě jiných skutečností stanovených zákonem.

[32] Z výše uvedených možností nabytí vlastnictví věci bylo dle žalobkyně v nyní souzené věci aplikováno nabytí vlastnictví věci rozhodnutím státního orgánu. Podle § 132 odst. 2 OZ se nabývá vlastnictví věci rozhodnutím státního orgánu dnem v něm určeným, a není-li určen, dnem právní moci rozhodnutí. V této souvislosti žalobkyně dále argumentovala § 7 odst. 1 zákona o zápisech práv k nemovitostem, podle něhož se práva, která vznikla rozhodnutím státního orgánu, zapisují do katastru záznamem na základě listin vyhotovených státními orgány, které podle zvláštních předpisů potvrzují právní vztahy. Z toho žalobkyně dovodila, že ve věci nelze aplikovat § 133 odst. 2 OZ a § 2 a § 3 zákona o zápisech práv k nemovitostem, podle něhož se práva zapisují do katastru nemovitostí vkladem práva. Soud se však s argumentací žalobkyně neztotožnil.

[33] Při aplikaci § 132 odst. 2 OZ, podle něhož se nabývá vlastnictví rozhodnutím státního orgánu, a to dnem v něm určeným, jinak dnem právní moci rozhodnutí, je třeba vyjasnit, kdo

je to státní orgán, z jehož rozhodnutí lze nabýt vlastnictví. Žalobkyně se mylně domnívala, že rozhodčí nález, jelikož je postaven na roveň rozsudku soudu (má účinky vykonatelného rozsudku soudu), je rozhodnutím státního orgánu. Krajský soud v Brně však takový závěr zcela odmítá.

[34] Podle § 1 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení jde v takovém řízení o rozhodování majetkových sporů nezávislými a nestrannými rozhodci a o výkon rozhodčích nálezů. Podle § 2 odst. 1 cit. zák. se strany mohou dohodnout, že o majetkových sporech mezi nimi, k jejichž projednání a rozhodnutí by jinak byla dána pravomoc soudu, má rozhodovat jeden nebo více rozhodců, anebo stálý rozhodčí soud (rozhodčí smlouva). Podle § 2 odst. 2 cit. zák. lze rozhodčí smlouvu platně uzavřít, jestliže strany by mohly o předmětu sporu uzavřít smír. Podle § 3 odst. 1 cit. zák. musí být rozhodčí smlouva uzavřena písemně, jinak je neplatná.

[35] Z výše citované právní úpravy rozhodčího řízení je zřejmé, že role rozhodce a jeho rozhodování majetkových sporů se odvíjí od vůle soukromoprávních subjektů, které si zákonem předvídaným způsobem projevíly vůli, aby o jejich vzájemných majetkových sporech rozhodoval jeden nebo více rozhodců. Rozhodce tak není nadán autoritativní svrchovanou státní mocí.

[36] Ústavní soud již v usnesení ze dne 15.7.2002, sp. zn. IV. ÚS 174/02, vyjádřil názor, že Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (stálý rozhodčí soud podle zákona o rozhodčím řízení), **nemá postavení orgánu veřejné moci**, a tudíž ani jeho rozhodčí nálezy nemohou být rozhodnutím ve smyslu čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy ČR (dále též „Ústavy“), resp. § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“). Je tomu tak proto, že rozhodčí soud „rozhoduje spory, jestliže jeho pravomoc vyplývá pro daný spor z platné rozhodčí smlouvy uzavřené mezi stranami“, v důsledku čehož „charakter rozhodčí činnosti je založený smlouvou delegující vůli stran a její výsledek je kvalifikovanou formou závazku a jako takový je též závazný. Rozhodce nenalézá právo, ale tvoří (event. napevno staví, vyjasňuje, tedy narovnává) závazkový vztah v zastoupení stran. Jeho moc tedy není delegovaná svrchovanou mocí státu, ale pochází od soukromé vlastní moci stran určovat si svůj osud“.

[37] Ústavní soud v usnesení ze dne 1.11.2001, sp. zn. III. ÚS 460/01, navázal na předchozí citované rozhodnutí a připomněl, že ústavní stížnost je nepřípustná, jestliže stěžovatel nevyčerpal všechny procesní prostředky, které mu zákon k ochraně práva poskytuje. Tak je tomu i v případě, že si s druhou stranou majetkového sporu dohodl, že o jejich věci rozhodne rozhodčí soud, byť by jinak byla dána pravomoc soudu (§ 2 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení). Pokud se totiž „účastníci dohodli na respektování rozhodčího nálezu a tím nahradili pořad práva“, pak platí, že „v důsledku této skutečnosti z vlastního a svobodného rozhodnutí stěžovatel nevyčerpal procesní prostředky, které zákon o ochraně tvrzeného práva poskytuje“. Proto byl návrh odmítnut.

[38] V usnesení ze dne 20.7.2006, III. ÚS 32/06, Ústavní soud zopakoval, že nemá důvod se odchýlit od výše uvedených závěrů ani v dané věci. Pro posouzení povahy rozhodčího řízení je významným spolupůsobení vůle stran podřídit spor řešení před rozhodcem a vůle státu propůjčit rozhodčímu řízení obdobné účinky jako má rozhodnutí soudu. Rozhodčí řízení tak

představuje procesní institut *sui generis*, který má na jedné straně svůj původ v dohodě stran a na straně druhé čerpá své jurisdikční účinky z civilního práva. Nestojí tedy mimo právní systém; musí zde být právní řád, který určuje podmínky jeho konání (náležitosti rozhodčí smlouvy), základní zásady procesu, jakož i účinky v něm vydaného rozhodčího nálezů. Není-li však rozhodčí řízení v právu zakotveno jako obligatorní, je na místě přisvědčit názoru uvedenému již v usnesení Ústavního soudu ze dne 15.7.2002, sp. zn. IV. ÚS 174/02, že převažují znaky smluvní doktríny nad jurisdikční.

[39] Z výše uvedeného lze dovodit, že i když platné právo umožňuje rozhodovat majetkové spory i jinými subjekty než státními (soudy), např. rozhodci, nečiní z nich bez dalšího státní orgány. Ani okolnost, že rozhodčí nález je exekucním titulem (ve smyslu občanského soudního řádu), sama o sobě tomu, kdo jej vydal, postavení „orgánu veřejné moci“, nezaručuje.

[40] Na základě výše uvedeného nelze ani v nyní posuzované věci přiznat oprávněnému Rozhodčímu nálezu č. 1/2011 rozhodce Ing. Z. N. ze dne 24.9.2012 postavení a kvalitu rozhodnutí státního orgánu, které má na mysli § 132 odst. 2 OZ. Také předmětný rozhodčí nález byl založen na dvoustranném poměru mezi žalobkyní a společností URTENA, SE, přičemž tito účastníci si mezi sebou upravili právní vztahy dispozitivními úkony. Pravomoc rozhodce vyplývá z rozhodčí smlouvy uzavřené mezi oběma soukromoprávními subjekty. Rozhodce tak neměl v dané věci postavení státního orgánu (orgánu veřejné moci), jeho moc nebyla delegovaná svrchovanou mocí státu, nýbrž pocházela od soukromoprávní moci a vůle stran určovat si svůj osud.

[41] Jelikož v nyní posuzované věci není oprávněný Rozhodčí nález č. 1/2011 ze dne 24.9.2012, vydaný rozhodcem Ing. Z. N., rozhodnutím státního orgánu, nedošlo k přechodu vlastnictví dotčených nemovitostí na společnost URTENA, SE dnem v něm uvedeným 17.12.2011, jak namítala žalobkyně. Za této situace nelze ani aplikovat § 7 a § 8 zákona o zápisech práv k nemovitostem, podle nichž se práva vzniklá rozhodnutím státního orgánu (dále též ze zákona, příklepem licitátora na veřejné dražbě, vydržením, přírůstkem a zpracováním) zapisují do katastru jen záznamem údajů na základě listin vyhotovených státními orgány, které podle zvláštních předpisů potvrzují právní vztahy. Jelikož rozhodčí nález není rozhodnutím státního orgánu, nedochází na základě něj k nabytí vlastnictví, resp. k přechodu vlastnictví z žalobkyně na společnost URTENA, SE, a nepostačuje tak jen zapsat záznamem do katastru údaje z této listiny. Záznamového režimu ve smyslu § 7 zákona o zápisech práv k nemovitostem lze užít jen při konstituci vlastnického práva rozhodnutím státního orgánu, např. pravomocným rozhodnutím soudu. Záznamem se totiž do katastru nemovitostí vyznačují změny v právních vztazích k nemovitostem, k nimž došlo jinak, než na základě smlouvy. Jedná se o právní skutečnosti jako vydržení vlastnictví nemovitosti, dědění, rozhodnutí soudu o vypořádání spoluvlastnictví nebo o zřízení věcného břemene, rozhodnutí stavebního úřadu, pozemkového úřadu aj. Záznam provádí katastrální úřad z úřední povinnosti, podnětem je dodání listiny osvědčující právní skutečnost. Dodání listiny přitom nemá povahu návrhu, žádné řízení neprobíhá a pro vznik a změnu práv nemá význam skutečnost, kdy byla listina katastrálnímu úřadu dodána ani kdy podle ní byl proveden zápis. Záznam má pouze účinky deklaratorní, neboť rozhodující je obsah listiny, např. pravomocného rozhodnutí soudu, z níž jsou údaje o právní skutečnosti zaznamenávány.

Rozdíl mezi zápisy prováděnými záznamem a vkladem spočívá jen v době, která předchází zápisu. Po provedení vkladu a záznamu není mezi oběma druhy zápisů rozdíl.

[42] Jak již bylo výše uvedeno, předmětný rozhodčí nález není tím rozhodnutím státního orgánu (na rozdíl od pravomocného rozhodnutí soudu např. o vydání nemovitosti), které představuje přímý způsob nabytí vlastnictví k věcem v něm označeným, a to dnem v rozhodnutí určeným, a není-li určen, dnem právní moci rozhodnutí ve smyslu § 132 odst. 2 OZ. Podle takového rozhodnutí státního orgánu by totiž byl katastrální úřad povinen ve smyslu § 7 odst. 1 zákona o zápisech práv k nemovitostem zapsat záznamem do katastru nemovitostí vlastnické právo oprávněné osoby. V jiných případech nabytí vlastnictví nemovité věci (nikoliv rozhodnutím státního orgánu), tedy kupní, darovací nebo jinou smlouvou (§ 132 odst. 1 OZ), se nabývá vlastnictví až vkladem do katastru nemovitostí podle zvláštních předpisů (§ 133 odst. 2 OZ). Vklad do katastru nemovitostí tedy přichází v úvahu tehdy, když se vznik, změna nebo zánik právního vztahu k nemovitosti opírá o smlouvu, v níž jeden účastník své vlastnické právo k nemovitosti převádí na druhého. O povolení vkladu se vede řízení zahajované na návrh. Pro posouzení návrhu na vklad je vždy rozhodná doba, kdy návrh došel příslušnému katastrálnímu úřadu. Vklad má konstitutivní právní účinky, které nastávají teprve na základě pravomocného rozhodnutí o povolení vkladu, a to dnem, kdy došlo u katastrálního úřadu k podání návrhu na vklad (§ 2 odst. 3 zákona o zápisech práv k nemovitostem).

[43] Z opravného Rozhodčího nálezu č. 1/2011 vyplývá, že žalobkyně a společnost URTENA, SE, se zřejmě dohodli dne 7.12.2011 Dohodou o uznání závazku a formě jeho splnění (Dohodu žalobkyně nepředložila, soud vycházel jen z obsahu rozhodčího nálezu) na tom, že veškeré majetkové spory z této dohody, jakož i spory, které by v budoucnu vznikly z právního vztahu založeného touto dohodou, pokud nebudou řešeny vzájemnou dohodou, je oprávněn rozhodovat jako rozhodce Ing. Z. N., bytem v H. K. Rozhodčím nálezem bylo určeno, že ke dni 17.12.2011 je společnost URTENA, SE vlastníkem ve výroku blíže upřesněných nemovitostí. Z odůvodnění předmětného rozhodčího nálezu dále vyplynulo, že společnost URTENA, SE uzavřela dne 7.12.2011 s žalobkyní dohodu, v níž se žalobkyně zavázala uhradit společnosti URTENA, SE v termínu do 17.12.2011 částku 4 792 500 Kč plus příslušenství. V případě, že by do této lhůty nebyla částka uhrazena, byla společnost URTENA, SE oprávněna dle čl. II. odst. 5 předmětné dohody požadovat naturální restituci formou určení, že nemovitý majetek žalobkyně (jako dlužníka), který byl ke dni 7.12.2011 zapsán v katastru nemovitostí jako její vlastnictví, se s účinností ke dni 17.12.2011 stává vlastnictvím společnosti URTENA, SE. Jelikož žalobkyně dlužnou částku ke dni 17.12.2011 neuhradila, pak společnost URTENA, SE den poté podala k rozhodci rozhodčí žalobu na určení vlastnictví k nemovitostem uvedeným ve výroku rozhodčího nálezu. Na dotaz rozhodce prostřednictvím elektronického podání dne 18.12.2011 žalobkyně sdělila, že částku 4 792 500 Kč neuhradila společnosti URTENA, SE ani z části. Rozhodce proto ve věci rozhodl tak, jak bylo uvedeno ve výročích rozhodčího nálezu (výrokem II. byla žalobkyně zavázána uhradit společnosti URTENA, SE náklady rozhodčího řízení ve výši 10 000 Kč).

[44] Z výše citovaného obsahu rozhodčího nálezu je patrné, že v dané věci rozhodce nenalezal právo (shodně ve smyslu obsahu shora citovaných usnesení Ústavního soudu), nýbrž dotvářel a narovnával závazkový vztah v zastoupení stran, přitom nebyl nadán svrchovanou mocí státu, nýbrž vůlí dvou soukromoprávních subjektů. Ačkoliv ve věci nebyla

předložena Dohoda o uznání závazku a formě jeho splnění ze dne 7.12.2011, uzavřená mezi žalobkyní a společností URTENA, SE, zjevně měla tato dvoustranná dohoda mezi oběma subjekty určující charakter pro samotný rozhodčí nález. Soud tak nemá důvod jakkoliv zpochybňovat platnost uzavření rozhodčí doložky, když je patrný postup obou subjektů (žalobkyně a společnosti URTENA, SE) ve vzájemné shodě či součinnosti i v tomto soudním řízení o podané správní žalobě. Vůlí obou subjektů jednoznačně bylo převést vlastnictví ke konkrétně určeným nemovitostem na společnost URTENA, SE. Proč k tomu využili rozhodčího nálezu, a nikoliv běžné smlouvy, která následně podléhá vkladu do katastru nemovitostí, lze jen spekulovat. Pokud ale dovozovali z rozhodčího nálezu přímé nabytí vlastnictví nemovitostí ve prospěch společnosti URTENA, SE, jako z rozhodnutí státního orgánu ve smyslu § 132 odst. 2 OZ, pak tomu nelze přisvědčit. Rozhodčí nález není tím konstitutivním rozhodnutím státního orgánu, které má citované ustanovení na mysli a na jehož základě je prováděn pouze záznam nových údajů o vlastnictví do katastru nemovitostí s účinky jen deklaratorními. Tím by změna vlastnictví k uvedeným nemovitostem byla docílena dříve (nerozhodovalo by datum provedení záznamu, nýbrž datum přechodu vlastnictví uvedené v rozhodnutí státního orgánu, popř. jeho právní moc), než zřízení zástavního práva, které by tak nemohlo být zřízeno, popř. by muselo být zrušeno. Žalobkyně z výroku rozhodčího nálezu právě dovozovala, že již k datu 17.12.2011 přešlo vlastnictví konkrétních nemovitostí z žalobkyně na společnost URTENA, SE. Přitom dohoda mezi zúčastněnými stranami o uznání závazku byla uzavřena dne 7.12.2011 s tím, že povinnost žalobkyně k úhradě povinné částky je stanovena do 17.12.2011. Jelikož v uvedený den žalobkyně požadovanou částku neuhradila, společnost URTENA, SE podala dne 18.12.2011 k rozhodci rozhodčí žalobu na určení vlastnictví, a to zpětně ke dni 17.12.2011, což rozhodce učinil. Přesto o určení vlastnictví rozhodl rozhodčím nálezem až téměř rok poté dne 24.9.2012 (právní moc nastala elektronickým doručením dne 26.9.2012). Stejně obtížně vysvětlitelné je další časové prodlení, a sice podání návrhu na zápis vlastnického práva do katastru nemovitostí záznamem až dne 9.11.2012 (u Katastrálního pracoviště Brno-venkov). Lze pak spekulovat, zda rozhodčí nález a samotný podnět k provedení záznamu změny vlastnického práva do katastru nemovitostí měly znemožnit zřízení zástavního práva správce daně k předmětným nemovitostem žalobkyně.

[45] Nad rámec výše uvedeného soud poukazuje také na to, že předmětný rozhodčí nález fakticky kopíroval ujednání obou stran (zřejmě Dohody o uznání závazku a formě a jeho splnění ze dne 7.12.2011), tedy žalobkyně a společnosti URTENA, SE, a nerozhodoval mezi nimi spor. V rozhodčím nálezu byla pouze popsána dohoda účastníků právního vztahu o přechodu vlastnického práva k nemovitostem v případě, že žalobkyně v termínu nezaplatí protistraně dohodnutou částku, přitom fakticky nebyl rozhodován žádný spor, protože ten mezi účastníky nevznikl, neboť měli vše ujednáno (rozhodce jen deklaroval to, co si ujednali). V případě dvoustranného ujednání (smlouvy) o nemovitostech je pak pro vznik právního vztahu k nim nezbytný vklad věcného (vlastnického) práva do katastru nemovitostí (intabulace). Právní účinky vkladu vlastnického práva nastávají na základě pravomocného rozhodnutí o povolení vkladu dnem, kdy došlo k podání návrhu na příslušný katastrální úřad.

[46] Na základě výše provedeného výkladu se zdejší soud musí vymezit proti jinému rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 16.1.2014, č.j. 30 A 15/2013-56. Tímto rozhodnutím rozhodl jiný senát zdejšího soudu o žalobě na ochranu před nezákonným

zásahem dle § 82 a násl. s.ř.s. Společnost URTENA, SE žalobou brojila proti Katastrálnímu úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno-venkov, který v katastru nemovitostí nezaznamenal její vlastnické právo k nemovitostem na podkladě opravného Rozhodčího nálezu č. 1/2011. Soud rozsudkem pod č.j. 30 A 15/2013-56 uložil katastrálnímu úřadu zaznamenat do katastru vlastnické právo společnosti URTENA, SE k předmětným nemovitostem. Soud přitom dovodil, že *judikatura Nejvyššího soudu konstantně připouští možnost uzavření soudního smíru ve věci určení vlastnictví k nemovitému majetku. Z rozhodčího nálezu nevyplývá sjednání automatického přechodu vlastnického práva mezi dlužníkem a věřitelem na základě splnění sjednané podmínky, nýbrž bylo ujednáno, že společnost URTENA, SE má v případě nezaplacení finanční částky možnost požadovat určení rozhodcem, že nemovitý majetek žalobkyně se stává jeho vlastnictvím. Mezi věřitelem a dlužníkem byla uzavřena rozhodčí doložka vztahující se k majetkovým sporům z dohody mezi nimi uzavřené. Bylo smluveno, že ve věci je oprávněn rozhodovat rozhodce Ing. Z. N.. Rozhodce zjišťoval splnění podmínek – nezaplacení částky žalobkyní pro výrok rozhodčího nálezu. Přitom platí, že rozhodce nenalézá právo, nýbrž tvoří a narovnává závazkový vztah v zastoupení stran. Jeho moc není delegována svrchovanou mocí státu, ale pochází od soukromé vlastní moci stran určovat si svůj osud. Rozhodčí nález je vynutitelný z důvodu vynutitelnosti závazku, který byl rozhodcem v zastoupení stran uzavřen. Mezi účastníky nebylo dojednáno, že pouhým nesplněním dluhu, přejde vlastnické právo na společnost URTENA, SE. Obdobně, jako soud v řízení podle § 99 odst. 2 o.s.ř.s. rozhoduje o tom, zda smír uzavřený účastníky schválí, rozhoduje tak rozhodce o tom, zda žalobní nárok vznesený žalobcem je či není v rozporu s hmotným právem. V poměrech § 2 odst. 2 zákona o rozhodčím řízení jde o nedostatek arbitrality jen u těch sporů, u nichž povaha věci nepřipouští uzavření smíru, přičemž schválení smíru soudem nemá na platnost rozhodčí smlouvy žádný vliv. Soud tak dovodil dostatek arbitrality v uvedené věci, přičemž katastrální úřad nemá pravomoc vstupovat do úvah ohledně zákonnosti předmětného rozhodčího nálezu. Rozhodčí nález nabývá dnem jeho doručení účinku pravomocného soudního rozhodnutí a je soudně vykonatelný. Žalovanému (katastrálnímu úřadu) byla proto uložena povinnost na základě rozhodčího nálezu provést záznam vlastnického práva do katastru nemovitostí.*

[47] Z provedené citace rozsudku jiného senátu zdejšího soudu sp. zn. 30 A 15/2013 je zřejmé, že předmětný opravný Rozhodčí nález č. 1/2011 byl posuzován ze zcela jiného úhlu pohledu (dovodil dostatek arbitrality, nedostatek pravomoci katastrálního úřadu zkoumat zákonnost rozhodčího nálezu, uložil povinnost provést záznam) a na podkladě odlišných skutkových okolností případu. Soud se tak rozhodčím nálezem nemohl zabývat v takovém rozsahu, jak to činí nyní 29. senát v posuzované věci. V předmětné věci se soud musel k námitce žalobkyně zabývat zákonností zřízeného zástavního práva k nemovitostem, o nichž žalobkyně tvrdí, že k datu zřízení zástavního práva nebyla jejich vlastníkem. Katastr nemovitostí však osvědčoval její vlastnictví nemovitostí. Tyto závažné okolnosti si vynutily daleko širší záběr posuzování předmětného rozhodčího nálezu, jeho dopadů a hlavně možností nabývání vlastnictví nemovitých věcí. Soud tak nyní dospěl k jiným závěrům, než 30. senát v řízení pod sp. zn. 30 A 15/2013.

[48] Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj odůvodnil postup při neprovedení záznamu vlastnického práva katastrálním úřadem (ve věci sp. zn. 30 A 15/2013) tak, že *rozhodčí nález vrátili předkladateli, neboť pro zápis vlastnického práva záznamem byl bezpředmětným pro*

jiné zřejmé nesprávnosti dle § 8 odst. 2 zákona o zápisech práv k nemovitostem. Označení listiny jako „Rozhodčí nález“ neznamena, že jde o rozhodčí nález. V opravném Rozhodčím nálezu č. 1/2011 rozhodce opakuje jen to, co si strany sjednaly v dohodě ze dne 7.12.2011. Jde o ujednání nedovolené, neboť sjednává tzv. propadnou zástavu. K rozhodčímu řízení není dán důvod, neboť se obě strany dohody na skutečnostech shodly a mezi nimi neexistuje žádný spor. Ke stanovenému datu se nemovitosti „staly“ vlastnictvím věřitele a rozhodčí řízení jen tuto skutečnost stvrzuje. Spornost skutečnosti z nálezu nevyplývá. Naopak strany rozhodčího řízení nemají nic za sporné. Pokud si ujednaly, že k určitému datu, při nesplnění dluhu, se nemovitosti stávají vlastnictvím věřitele, nemůže jít o spornou skutečnost. Spor může být veden o platnost takového ujednání. Rozhodčí nález však nemůže jen stvrzovat skutečnost, na které se strany shodly, aniž by tato skutečnost byla mezi nimi sporná. Takový rozhodčí nález je nadbytečný. Pokud by mělo dojít k převodu vlastnického práva k dotčeným nemovitostem, musel by následovat právní úkon (typicky uzavření převodní smlouvy). S pouhým ujednáním o tom, že k určitému datu se nemovitosti stávají vlastnictvím druhé smluvní strany, zákon změnu v osobě vlastníka nespojuje. Jde o obcházení institutu vkladu věcného práva do katastru nemovitostí. V rámci řízení o povolení vkladu věcného práva do katastru nemovitostí je katastrální úřad povinen zkoumat celou řadu rozhodných skutečností. Pokud by však bylo možné takový přezkum skutečností obcházet způsobem, jak to činí žalobce, pozbylo by vkladové řízení smysl a katastrální úřad by se omezil pouze na přepisovatele údajů z předložených listin, což nebylo úmyslem zákonodárce. Rovněž u půjčky v penězích podle katastrálního úřadu nepřichází v úvahu naturální restituce (přípustná jen u individuálně určených věcí). K rozhodování o povolení vkladu věcného práva do katastru nemovitostí jsou povolány pouze katastrální úřady. Rozhodčí nález tak nemůže nahrazovat rozhodnutí katastrálního úřadu o povolení vkladu. Pokud rozhodce rozhodčím nálezem určil, komu svědčí vlastnické právo k nemovitostem, překročil svoji pravomoc. Smluvní strany si totiž zvláštním způsobem ujednaly pro případ prodlení dlužníka „vydat“ dotčené nemovitosti věřiteli s tím, že tento se bez dalšího stane jejich vlastníkem v souladu se smlouvou. Takové nabytí vlastnického práva náš právní řád nezná. V dané věci se smluvní strany vyhnuly vkladové povinnosti tím, že předložily rozhodčí nález, který nahrazuje vkladové rozhodnutí. Katastrálnímu úřadu nepřísluší zkoumat důvody, pro které bylo konkrétním způsobem rozhodnuto. Proto se i příslušné katastrální pracoviště omezilo jen na zjištění, zda vydání rozhodčího nálezu má oporu v platných právních předpisech, aniž by zkoumalo jeho věcnou správnost. Nelze tak vést spor o to, zda existuje určité vlastnické právo k nemovitosti v případě, kdy toto dosud platně nevzniklo. Stanoví-li právní řád podmínky ke vzniku vlastnického práva, nelze pak tyto zákonné požadavky nahradit postupem jiným, nemajícím oporu v zákoně. Proto nelze nesporné vkladové řízení nahradit sporným řízením rozhodčím. Určil-li rozhodce „existenci“ vlastnického práva, učinil tak způsobem, který nemá oporu v platných právních předpisech. Pro výše uvedené důvody nebyl proveden záznam vlastnického práva společnosti URTENA, SE Katastrálním úřadem pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno-venkov, č.j. Z-30917/2012-703 na podkladě návrhu podaného dne 9.11.2012.

[49] Krajský soud výše uvedené shrnuje tak, že na podkladě opravného Rozhodčího nálezu č. 1/2011 ze dne 24.9.2012, nedošlo k přechodu vlastnictví předmětných nemovitostí z žalobkyně na společnost URTENA, SE a na podkladě toho nemá/neměl být proveden záznam takové změny vlastnického práva pro společnost URTENA, SE ve smyslu § 7 zákona

o zápisech práv k nemovitostem. Účastníci rozhodčího řízení a zároveň smluvní strany (žalobkyně a společnost URTENA, SE) se tak vyhnuli vkladové povinnosti a předloženým rozhodčím nálezem chtěli nahrazovat vkladové rozhodnutí. Vzhledem k tomu lze dovodit, že ke dni vzniku zástavního práva na předmětných nemovitostech, tj. 17.10.2012, kdy bylo doručeno rozhodnutí správce daně o zřízení zástavního práva katastrálnímu úřadu, nedošlo k převodu ani k přechodu vlastnictví nemovitostí mezi žalobkyní a společností URTENA, SE. Žalobkyně byla jednoznačně vlastníkem předmětných nemovitostí k datu zřízení zástavního práva.

[50] Podle § 170 odst. 1 daňového řádu může správce daně zřídit rozhodnutím zástavní právo k majetku daňového subjektu k zajištění jím neuhrazené daně za podmínek stanovených občanským zákoníkem, pokud tento zákon nestanoví jinak. Podle § 170 odst. 4 věty druhé daňového řádu vzniká zástavní právo k nemovité věci evidované v katastru nemovitostí doručením rozhodnutí o zřízení zástavního práva příslušnému katastrálnímu úřadu.

[51] Zástavní právo v daňovém řádu vychází z principů zástavního práva, na kterých je vystaven občanský zákoník. Odchylně je upraven pouze okamžik vzniku zástavního práva. Důvodem pro zpřísnění úpravy zástavního práva v daňovém řádu, oproti obecné úpravě obsažené v občanském zákoníku, kde je vznik zástavního práva odvozován až od právní moci rozhodnutí, je fakt, že smyslem tohoto institutu je snaha poskytnout dlužníkovi šetrnější způsob, kterým bude vypořádán jeho nedoplatek. Nemůže se tak ovšem díť za cenu toho, že by nekorektní dlužník před nabytím právní moci rozhodnutí mohl zastavený majetek zcizit, a tak znemožnit případnou exekuci. Zástavní právo slouží k zajištění pohledávky a jejího příslušenství s tím, že v případě jejich řádného a včasného nesplnění je zástavní věřitel oprávněn domáhat se uspokojení z věci zastavené. Obsahem zástavního práva je tedy zajištění pohledávky správce daně pro případ, že daňový subjekt nesplní svůj dluh řádně a včas. Zástavní právo tak plní jednak funkci zajišťovací tím, že zajišťuje daňovou pohledávku v době, kdy pohledávka není ještě splatná, a jednak funkci uhrazovací, která vytváří správci daně podpůrný zdroj uspokojení v případě, že jím evidovanou, stanovenou a zástavním právem zajištěnou daňovou pohledávku daňový subjekt řádně a včas nesplní. Bez této funkce by institut zástavního práva v podstatě postrádal smysl, neboť teprve zpeněžením zástavy dojde k uspokojení věřitele. Správce daně zástavní právo zřizuje výlučně rozhodnutím o zřízení zástavního práva. Toto rozhodnutí musí kromě obecných náležitostí rozhodnutí podle § 102 daňového řádu obsahovat rovněž přesnou výši a identifikaci zajištěné daně (tj. daňové pohledávky) a přesné označení zástavy. Platí, že zřízené zástavní právo se vztahuje vždy i na příslušenství pohledávky, které sleduje osud hlavního daňového závazku, je však vhodné jej specifikovat (nikoliv nutně vyčíslit). V daném případě vzniká zástavní právo dnem doručení rozhodnutí příslušnému katastrálnímu úřadu, neboť předmětem zástavy jsou nemovitosti.

[52] Podle § 170 odst. 1 daňového řádu je jediným zákonným předpokladem pro zřízení zástavního práva existence daňové pohledávky. Žalobkyně v žalobě namítala, že v jejím případě nešlo o splatnou daň. Daňový řád v § 135 odst. 3 stanoví, že daň je splatná v poslední den lhůty stanovené pro podání řádného daňového tvrzení. Podle § 153 odst. 1 daňového řádu je nedoplatek částka daně, která není uhrazena, a uplynul již den splatnosti této daně; nedoplatek je rovněž neuhrazené příslušenství daně, u kterého již uplynul den splatnosti. Z výše uvedeného vyplývá, že není-li daň zaplacen alespoň v poslední den lhůty stanovené pro podání řádného daňového tvrzení (daňové přiznání, hlášení, vyúčtování), stává se

nedoplatkem ve smyslu § 153 daňového řádu. Konkrétně, neuhradí-li dlužník částku daně nejpozději v den její splatnosti, stane se jeho neuhrazený daňový dluh následujícím dnem nedoplatkem. Z evidence daní sestavuje správce daně výkaz nedoplatků, který je dle § 176 daňového řádu jedním z možných exekučních titulů. Standardně jde o interní doklad mezi vyměřovací a vymáhací fází daňového řízení, primárně slouží pro potřeby správce daně, avšak nikoli výhradně. Výkaz nedoplatků ve věcech daní a poplatků je exekučním titulem pro výkon rozhodnutí, avšak není rozhodnutím, samostatně se nedoručuje.

[53] Zajištění daňové pohledávky zřízením zástavního práva je upraveno v části třetí hlavy V. daňového řádu, týkající se fáze placení daní. Z prosté logiky určené posloupností fází daňového řízení, tak i ze systematiky daňového řádu je zřejmé, že rozhodnutí o zřízení zástavního práva k zajištění neuhrazené daně se vydává v jiném řízení než platební výměry či dodatečné platební výměry. Část třetí hlava V. daňového řádu shrnuje problematiku placení daní včetně institutů jako např. ručení, promlčení práva vymáhat daňové nedoplatky, zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň či vymáhání daňových nedoplatků. Z uvedeného též vyplývá, že vyměřovací řízení a řízení zajišťovací jsou dvě samostatné fáze daňového řízení. Zajišťovací řízení ze své podstaty vždy navazuje na řízení vyměřovací, neboť je zahájeno pouze v případě existence daňové pohledávky, zjištěné a pravomocně potvrzené ve vyměřovacím řízení. Povahou rozhodnutí o zřízení zástavního práva se již zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 27.10.2009, č.j. 2 Afs 186/2006-54, v němž uvedl: „Rozhodnutí o zřízení správcovského zástavního práva je svou povahou blízké úkonům prováděným v rámci exekuce, jmenovitě exekučnímu příkazu. (...) Zřízení soudcovského zástavního práva se systematicky řadí ke způsobům provedení výkonu rozhodnutí.“

[54] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31.7.2013, č.j. 9 Afs 93/2012-44, je zajištění daňové pohledávky zřízením zástavního práva podobné daňové exekuci. V obou případech jde o další fázi daňového řízení navazující na vyměřovací řízení, podmínkou jejichž vedení je existence pravomocného rozhodnutí vydaného ve vyměřovacím řízení. Je tak na místě v posuzované věci aplikovat i judikaturu vztahující se k vykonávacímu řízení. Jak dovodil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 24.11.2004, č.j. 1 Afs 47/2004-75, „je-li u správního soudu napadeno rozhodnutí vydané v další fázi řízení (exekučním řízení), pak soud může zkoumat jen samotnou existenci titulu a vhodnost zvoleného způsobu exekuce, poměr výše pohledávky k ceně exekucí postižené věci apod.“ K přezkumu exekučního titulu se Nejvyšší správní soud vyjádřil též v rozsudku ze dne 26.10.2005, č.j. 2 Afs 81/2004-54, kde vyslovil, že následný soudní přezkum může být zaměřen zejména na vhodnost a proporcionalitu způsobu a rozsahu provedení exekuce, na vykonatelnost exekučního titulu, na jeho právní účinnost vůči povinnému apod., nikoliv již na přezkum důvodnosti samotného exekučního titulu.

[55] Z výše uvedeného pro projednávanou věc plyne, že soudní přezkum rozhodnutí o zřízení zástavního práva je do určité míry omezený, a to nejen podanou správní žalobou. V zajišťovacím řízení již nelze napadat věcnou správnost a zákonnost zajišťovaných rozhodnutí. V řízení odvolacím proti rozhodnutí o zřízení zástavního práva tak lze pouze napadat existenci zajišťovaného rozhodnutí, jeho vykonatelnost, vhodnost zvoleného způsobu zajištění a případnou prekluzi práva vybrat daň.

[56] Žalobkyně namítala, že u některých položek daňových nedoplatků uvedených v tabulce 1 byla pravomocným rozhodnutím soudu odložena vykonatelnost pravomocných rozhodnutí správce daně. Konkrétně šlo o položky č. 010, 013, 019 až 027, kdy pravomocná rozhodnutí správce daně byla napadena u soudu správní žalobou a výkon těchto rozhodnutí byl odložen postupem soudu podle § 73 odst. 2 s.ř.s. přiznáním odkladného účinku žalobě. Stalo se tak usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 15.10.2012, č.j. 29 Af 86/2012-124 (pro položky 019 až 027), a usnesením téhož soudu ze dne 15.10.2012, č.j. 29 Af 84/2012-72 (pro položku 013). Dále to bylo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11.12.2012, č.j. 2 Afs 69/2012-114 (ve vztahu k položce 010).

[57] Žalobkyně z přiznaných odkladných účinků žalobám dle § 73 odst. 2 s.ř.s. dovozuje, že pravomocná rozhodnutí správce daně se stala právně neúčinná (§ 73 odst. 3 s.ř.s.), a proto podle nich nebylo možno zřídit zástavní právo. Zastává názor, že tímto způsobem nemají být zajištěny daňové závazky, které teprve do budoucna vzniknou.

[58] Námitkám žalobkyně soud nemohl přisvědčit. Rozhodnutím správce daně ze dne 17.10.2012 o zřízení zástavního práva byly zajištěny zástavním právem již existentní neuhrazené daně evidované správcem daně na daňovém účtu žalobkyně ke dni 17.10.2012 (ke dni vydání rozhodnutí) v celkové výši 14 929 171,27 Kč a jejich příslušenství. Tato částka zahrnovala daňové pohledávky, resp. nedoplatky, které správce daně i žalovaný pro přehlednost uvedli detailně ve svých rozhodnutích (žalovaný v tabulce 1). Přehled sestává z označení čísla položky, druhu daně, čísla jedacího platebního výměru a data jeho vydání, splatnosti daně a výše dlužné částky. Ze správního spisu bylo ověřeno (rovněž tak učinil žalovaný a správce daně), že správce daně zřídil zástavní právo k zajištění daňových pohledávek, které v době vydání rozhodnutí o zřízení zástavního práva evidoval na osobním daňovém účtu žalobkyně. Jednotlivé položky daňových pohledávek správce daně uvedené v tabulce 1 tak představují existentní, vydané a žalobkyni řádně doručené platební výměry (s konkrétně uvedeným č.j.). Žalobkyně ani nezpochybňovala, že by uvedené daně neměla platit, a že by uvedené platební výměry jí nebyly doručeny. Je pravdou, že žalobkyně některé z nich napadla u soudu správní žalobou, ale to až po jejich právní moci a vyčerpání řádných opravných prostředků v daňovém řízení. Pokud žalobkyně v této souvislosti namítala, že podaným správním žalobám byl přiznán soudem odkladný účinek, kdy výkon napadených rozhodnutí správce daně byl odložen až do právní moci rozhodnutí soudu, proč se stala rozhodnutí právně neúčinná, pak tomuto závěru nemůže krajský soud přisvědčit.

[59] Argumentaci žalobkyně je třeba odmítnout. Přiznáním odkladného účinku žalobě dle § 73 odst. 2 s.ř.s. (žalobkyně v této souvislosti poukazuje na pozastavení účinků napadeného rozhodnutí dle § 73 odst. 3 s.ř.s.) dochází pouze k odkladu výkonu rozhodnutí, nikoliv, že jsou rozhodnutí neúčinná. Správce daně tedy nemůže přistoupit k jejich vymáhání, avšak zajištění předmětných pohledávek zástavním právem je možné. Jediným zákonným předpokladem pro zřízení zástavního práva dle § 170 daňového řádu je existence daňové pohledávky (neuhrazená daň dle § 170 odst. 1 daňového řádu). Zástavní právo zřizované rozhodnutím správce daně nutně nepředpokládá existenci vykonatelné pohledávky. Zcela postačuje existence daňové pohledávky, která je založena právně účinným rozhodnutím správce daně (§ 101 odst. 1 daňového řádu). V dané věci bylo nezbytné, aby správce daně nejen vyměřil žalobkyni daňovou povinnost platebním výměrem, ale aby jí takový platební

výměr i řádným způsobem doručil. Platební výměr tak nemusí být nutně i vykonatelný (marné uplynutí lhůty k zaplacení).

[60] Soud poukazuje na to, že nelze zaměňovat účinky napadeného rozhodnutí ve smyslu § 73 odst. 3 s.ř.s. a vlastní účinnost daňového rozhodnutí (platebního výměru) dle § 101 odst. 5 daňového řádu, podle něhož je vůči příjemci rozhodnutí účinné okamžikem jeho oznámení (doručení). Vedle toho je třeba vzít u zástavního práva v úvahu hlavně jeho zajišťovací funkci, tedy zajištění neuhrazených daňových povinností, přitom k samotné realizaci zástavy lze přistoupit teprve až poté, kdy dluh nebyl plněn řádně a včas. Pokud by zákonodárce měl v úmyslu omezit možnost zřízení zástavního práva jen na nedoplatky splatné a vykonatelné, pak by tak výslovně učinil. Z dikce § 170 odst. 1 daňového řádu však takové omezení, jak tvrdila žalobkyně, nevyplývá a jedinou podmínkou tohoto zajišťovacího institutu je tak existence neuhrazené daně (daňové pohledávky). To bylo v nyní posuzované věci splněno.

[61] Soud ze správního spisu ověřil, že zástavním právem byly zajištěny existující daňové pohledávky v celkové výši 14 929 171,27 a jejich příslušenství, přitom jednotlivé dílčí pohledávky, tvořící tuto celkovou částku, byly žalobkyni stanoveny rozhodnutími správce daně (uvedenými v tabulce 1) a z důvodu jejich nezaplacení v termínu jejich splatnosti byly evidovány správcem daně na osobním daňovém účtu žalobkyně jako daňové pohledávky a jejich příslušenství, a to k datu vydání rozhodnutí o zřízení zástavního práva k nemovitostem žalobkyně. Z těchto důvodů nelze souhlasit s žalobkyní, že zřízení zástavního práva k pohledávkám pod položkami č. 001, 002, 015 a 021 postrádá hmotněprávní podklad. U pohledávek položek č. 001, 002 a 021 žalobkyně tvrdila, že je v plném rozsahu uhradila ještě před vydáním napadeného rozhodnutí a u položky 015 tvrdila, že nebylo ukončeno vyměřovací řízení a neexistuje účinné rozhodnutí správce daně, kterým by byla pohledávka vyměřena.

[62] K uvedeným námitkám nutno zdůraznit, že zástavním právem byly zajištěny neuhrazené daně žalobkyně evidované správcem daně ke dni 17.10.2012 ve výši 14 929 171,27 Kč, přičemž podle občanského zákoníku se zástavní právo vztahuje i na příslušenství zajištěné pohledávky. V době vydání rozhodnutí o zřízení zástavního práva nebyly ani posledně žalobkyní namítané pohledávky (položky č. 001, 002 a 021) uhrazeny. Správce daně k nim tedy v souladu se zákonem zřídil k jejich zajištění zástavní právo. Pokud pak byly žalobkyní pohledávky uhrazeny po rozhodnutí o zřízení zástavního práva, např. v důsledku vymožení exekucí, pak se tak stalo dlouho po vlastní splatnosti daně (např. u pol. 001 šlo o nedoplatek DPH za květen 2009 splatný 25.6.2009, u pol. 002 šlo o nedoplatek DPH za červen 2009 splatný k 27.7.2009 atd.) a na vydané rozhodnutí to již nemohlo mít vliv. Navíc, je-li zajištěná daňová pohledávka uhrazena, jejím zánikem ze zákona zaniká i zástavní právo k předmětné pohledávce, včetně příslušenství (ve smyslu občanského zákoníku), a správce daně zánik zástavního práva osvědčí.

[63] Nelze přisvědčit ani tvrzení žalobkyně v tom, že nedoplatek pod položkou 015 tabulky 1 neexistuje, neboť neexistuje účinné rozhodnutí správce daně. Předmětná pohledávka 015 byla vyměřena platebním výměrem ze dne 16.4.2012, č.j. 25570/12/294971701226, a jde tedy o existentní pohledávku, k níž bylo možné zřídít k jejímu zajištění zástavní právo.

[64] S ohledem na výše uvedené tak nelze přisvědčit tvrzení žalobkyně, že se žalovaný nevypořádal s její námitkou, že některé daňové povinnosti byly v mezidobí žalobkyní uhrazeny, a sice byly vymoženy exekucním příkazem Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj, Územní pracoviště Ivančice, pod č.j. 180761/13/3012-05700-40041181. V době vydání rozhodnutí o zřízení zástavního práva však bylo ověřeno, že správce daně evidoval na osobním daňovém účtu žalobkyně veškeré daňové pohledávky (v době vydání rozhodnutí), k nimž zřídil nyní posuzované zástavní právo. Pokud pak po dni vydání a doručení takového rozhodnutí o zřízení zástavního práva katastrálnímu úřadu, tj. po dni vzniku samotného zástavního práva, byla pohledávka žalobkyní částečně uhrazena (vymožena), nemá to vliv na zákonnost rozhodnutí.

[65] Pokud žalobkyně namítala shodnost daného případu s jiným rozhodnutím téhož správce daně ze dne 17.10.2012, č.j. 58948/12/294970704118, o zřízení zástavního práva, s tím, že jde o stejnou věc, avšak správce daně neoprávněně postupoval v nyní souzené věci jinak a rozhodnutí o zřízení zástavního práva nezrušil tak, jak to učinil ve věci pod č.j. 58948/12/294970704118, pak k tomu soud uvádí, že uvedené rozhodnutí správce daně není předmětem nynějšího soudního přezkumu. Věc měla jiný průběh i z toho důvodu, že Katastrální úřad pro Pardubický kraj, Katastrální pracoviště Svitavy, provedl záznam vlastnického práva pro společnost URTENA, SE a tím přispěl k postupu správce daně, kterým bylo následně rozhodnutí o zřízení zástavního práva zrušeno (rozhodnutím ze dne 5.12.2012, č.j. 65087/12/294970704118).

[66] Závěrem lze konstatovat, že zástavním právem byly zajištěny existující daňové pohledávky v celkové výši 14 929 171,27 Kč (evidované správcem daně na osobním daňovém účtu žalobkyně ke dni vydání rozhodnutí o zřízení zástavního práva, tj. k 17.10.2013) a jejich příslušenství. Ust. § 170 daňového řádu ve spojení s § 152 a násl. OZ byla v dané věci naplněna a existence daňové pohledávky byla prokázána. Zřízením zástavního práva k nemovitostem žalobkyně nedošlo k nepřiměřenému způsobu omezení vlastnických práv žalobkyně, přitom bylo postupováno v souladu se zákonem a též judikaturou Ústavního soudu o minimalizaci zásahů do vlastnictví. Zástavním právem postižené nemovitosti se i nadále nachází ve vlastnictví žalobkyně. Zástavní právo jí umožňuje, jako vlastníkově věcí, je nadále užívat a požívat, dokonce formálně i s věcmi disponovat. Zajištění daňových nedoplatků zřízením zástavního práva k nemovitostem žalobkyně má nepochybně méně intenzivní negativní dopad než daňová exekuce.

VII. Závěr a náklady řízení

[67] Krajský soud v Brně tedy shledal námitky žalobkyně nedůvodnými. V řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, a proto zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.r.s.

[68] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.r.s., podle něhož, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla, žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak

jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 17. prosince 2015

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu